คุณฏฐายีนุสรณ์

ความงดงามแห่งสัจธรรมในงานบวช

งานคหกรรมศิลปะประดิษฐ์อันทรงคุณค่า
พุทธบูชาแห่งงานอุปสมบท

พระวรพล คุณฏฐายี

คุณฏฐายี "ผู้ตั้งมั่นอยู่ในคุณงามความดี"

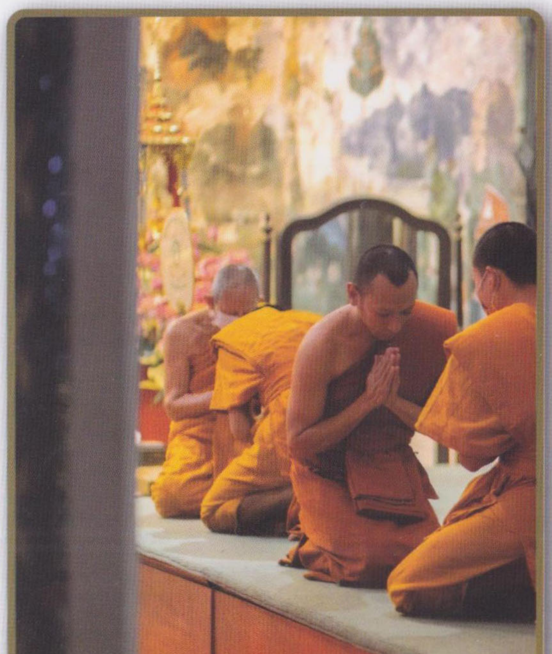
คนที่ประสบความเร็จ จะพึงระลึกนึกถึง

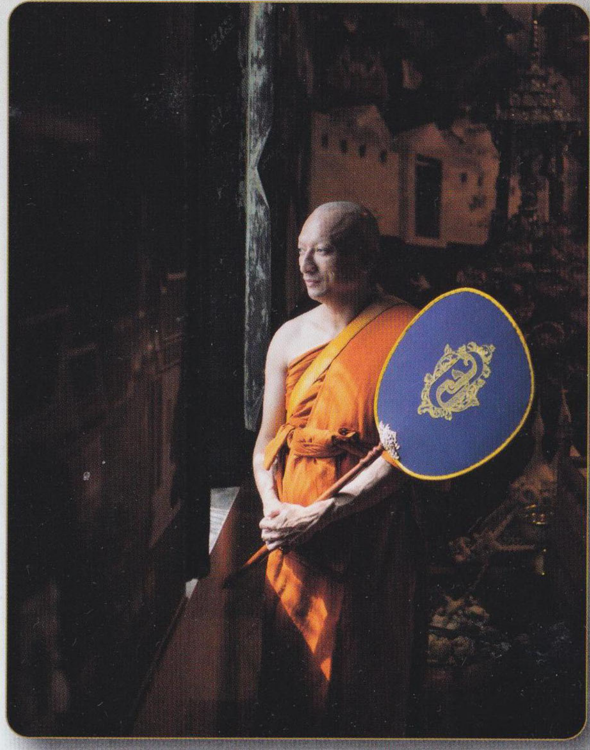
ความนอบน้อมอยู่เสมอ

เพราะความนอบน้อมจะทำให้เราอยู่กับ

ความสำเร็จนั้นได้นานขึ้น

คุณฎฐายีภิกขุ

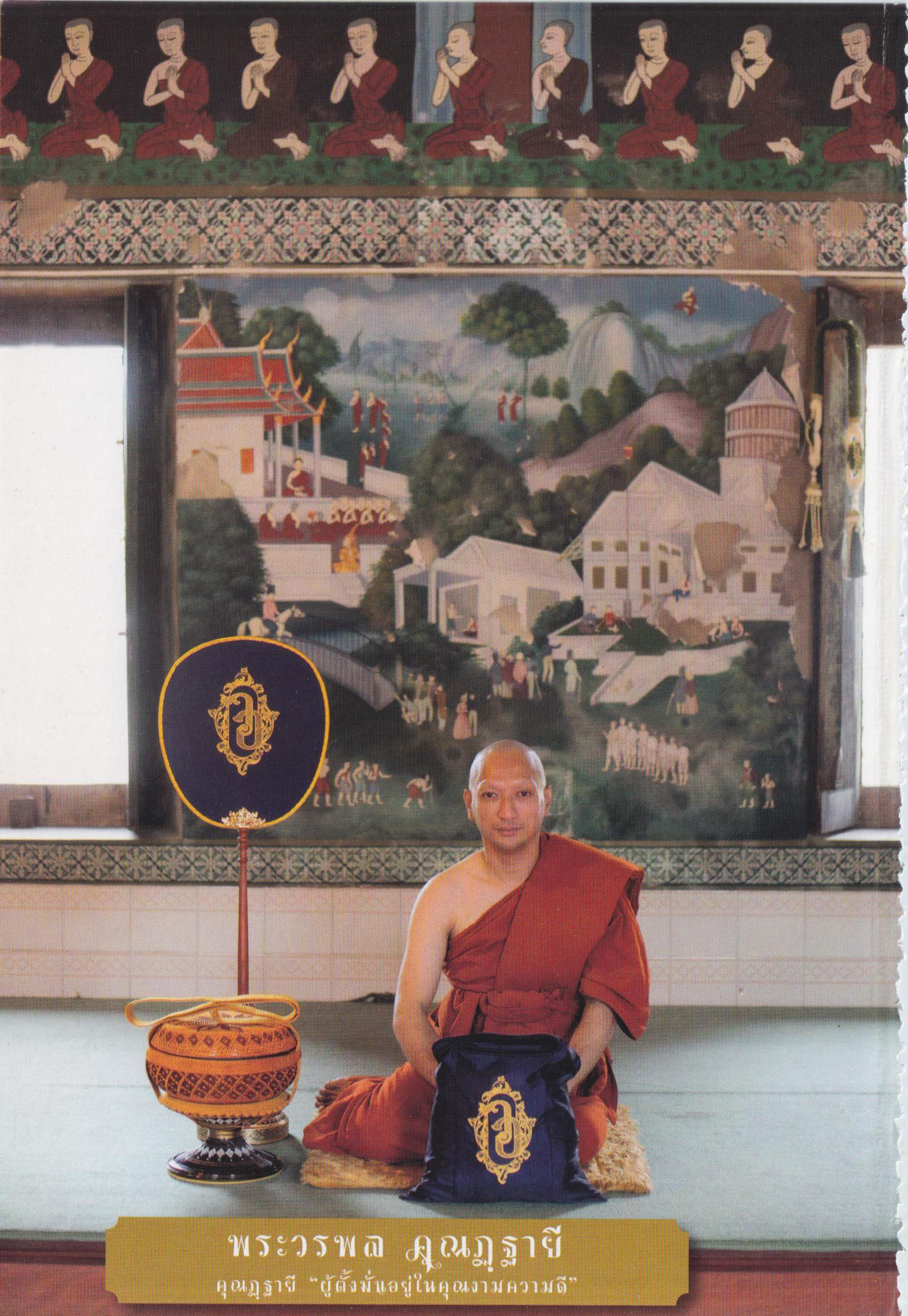

กุศลที่งดงามที่สุด คือ กุศลที่ออกมาจากใจ
บุญคือความสุข สุขที่ได้คิด สุขที่ได้ทำ
แล้วบุญนั้นจะกลับมารักษาตัวเราเสมอ

พระวรพล คุณฏฐายี

คุณฏฐายี "ผู้ตั้งมั่นอยู่ในคุณงามความดี"

พระวรพล คุณฏฺฐายี

คุณฏฺฐายี “ผู้ตั้งมั่นอยู่ในคุณงามความดี”

คุณฎฐายีนุสรณ์

หนังสือที่ระลึกในงานอุปสมบท พระวรพล คุณฎฐายี

ศิลปะ คือ ความงดงามที่อยู่ในใจ ในงานอุปสมบทของผมครั้งนี้ ผมได้พบความสุขและสัจธรรมที่เป็นประโยชน์กับชีวิต มีคนร่วมกันอนุโมทนาบุญในครั้งนี้กันอย่างมากมาย เช้าวันปลงผมคือเช้าแห่งความปลื้มปิติที่ได้เห็นเหล่าสมาชิกครอบครัวข้างวังจากทุกสารทิศพร้อมใจกันมาร่วมงานบวช

คำสอนจากการเทศน์สอนนาคของ **พระมหาสวัสดิ์ เกสรเมธี** เจ้าอาวาสวัดทอง ได้สอนไว้ว่า การบวช คือ บุญใหญ่ เป็นบุญพิเศษที่ผลบุญจะถึงบุพการีโดยอัตโนมัติ ซึ่ง **การบวช** คือ การสละชีวิตในทางโลกเข้าสู่ชีวิตในทางธรรม ตัดซึ่งกิเลสตัณหา น้อมเอาพระธรรมเข้าสู่กายเพื่อฝึกฝนอบรมกาย วาจา และใจให้บริสุทธิ์ด้วยการปฏิบัติตามพระธรรมวินัยของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยมีเป้าหมายสูงสุด คือ **การทำพระนิพพานให้แจ้งเพื่อกำจัดทุกข์ให้หมดสิ้นไป**

หนังสือที่เขียนขึ้นพิเศษเล่มนี้แทนคำขอบคุณ และเป็นการรวบรวมงานศิลปะประดิษฐ์อันงดงามของงานบวชไว้ให้ทุกท่านได้ชื่นชมคุณค่าของงานคหกรรมอย่างไทย ความปราณีตแห่งงานศิลปะประดิษฐ์ความสุขทางใจที่ได้ทำงานศิลปะอันงดงาม

นิพฺพานํ ปรมํ สุขํ พระนิพพานเป็นสุขอย่างยิ่ง

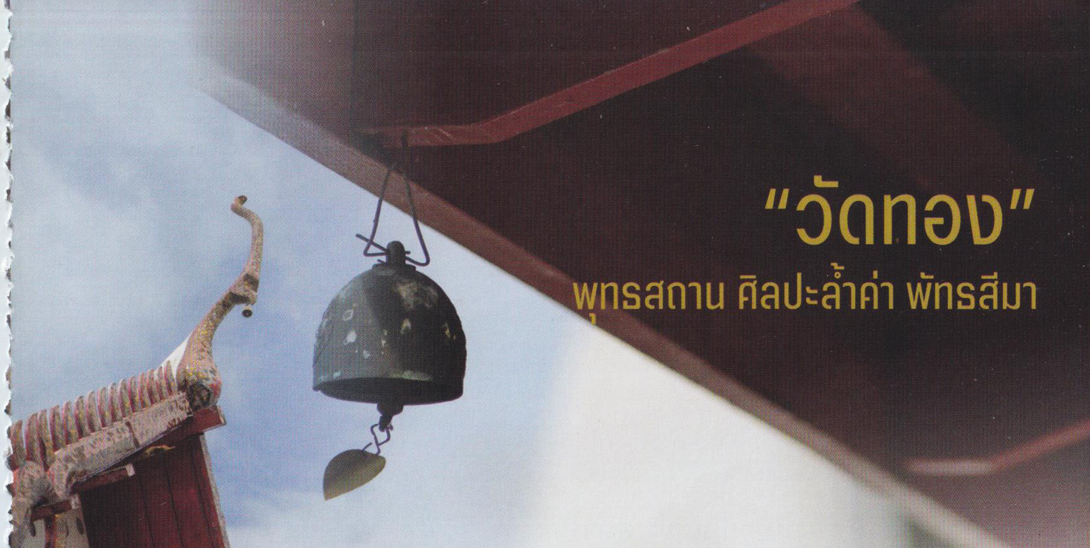
คุณฎฐายี
วรพล อิทธิคเณศร
๕ ธันวาคม ๒๕๖๕

สารบัญ

คุณฎฐายีนุสรณ์

พุทธสุภาษิต

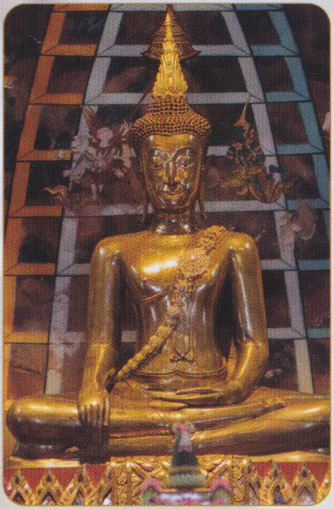

"วัดทอง"

พุทธสถาน ศิลปะล้ำค่า พัทธสีมา

วัดทอง ตั้งอยู่เลขที่ ๘๒๑ ถนนจรัญสนิทวงศ์ ๔๖ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานครฯ วัดทองในสมัยก่อนชาวบ้านเรียกว่า **"วัดทอง คลองบางจาก"** คู่กับ **"วัดทอง บางกอกน้อย" (วัดสุวรรณารามราชวรวิหาร** เป็นชื่อเรียกในปัจจุบัน) ปากคลองบางจากอยู่ข้างวัดภคินีนาถ (ในสมัยก่อนเรียก **วัดนอก**) นับว่าเป็นคลองที่ใหญ่กว้างขวางมีระยะทางและสาขาไปไกลติดต่อกันไปถึงแขวงบางบำหรุ ปัจจุบันมีถนนจรัญสนิทวงศ์ตัดผ่าน และมีบ้านเรือนประชาชนหนาแน่นเพิ่มมากขึ้นจึงทำให้คลองตื้นเขิน คับแคบขึ้นตามลำดับเรื่อยมา วัดทองเป็นวัดเก่าแก่ พื้นที่บริเวณดั้งเดิมเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ทำสวนผลไม้ สืบมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี

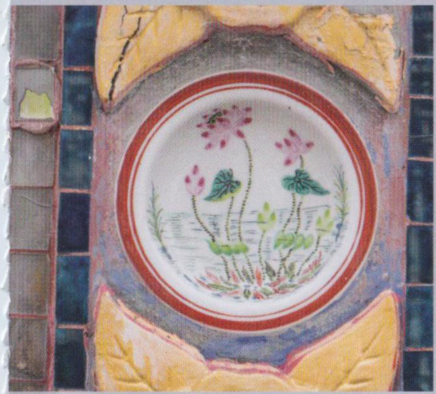

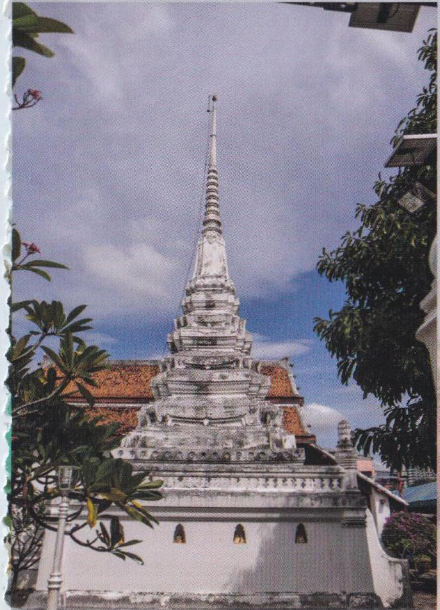

การสร้างวัดทองมีมาก่อนการสถาปนากรุงธนบุรี แต่ไม่ปรากฏหลักฐานว่าใครเป็นผู้สร้าง จากรูปแบบศิลปกรรม สถาปัตยกรรมที่ปรากฏภายในวัดประมาณการได้ว่าสร้างในราว พ.ศ. ๒๓๐๐ และได้มีการบูรณปฏิสังขรณ์ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ สังเกตได้จากเขตพุทธาวาส ซึ่งเป็นโบราณสถานเป็นผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ๓ ตอน ประกอบด้วยกลุ่มอาคารสำคัญ ๓ กลุ่ม คือ อุโบสถ เจดีย์ และวิหาร มีกำแพงแก้วล้อมรอบแต่ละกลุ่มอาคารชัดเจน ทุกอาคารหันหน้าไปทางทิศตะวันออก มีทางเข้าออกเป็นอิสระต่อกัน อย่างไรก็ตาม ลักษณะผังเขตพุทธาวาสที่มีเจดีย์เป็นแกนกลาง ขนาบข้างซ้ายขวาด้วยอุโบสถและวิหาร เป็นผังที่นิยมในสมัยรัชกาลที่ ๓ แต่เนื่องจากอาคารซ้ายขวาไม่สมมาตรกัน จึงสันนิษฐานได้ว่าแต่ละอาคารสร้างขึ้นต่างยุคต่างสมัยกัน

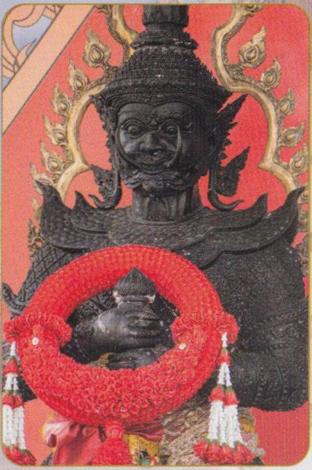

สมเด็จพระเจ้าตากสิน

วัดทองมีการบูรณปฏิสังขรณ์ครั้งแรกปรากฏขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๓ ราวประมาณ พ.ศ. ๒๓๖๑ โดย สมเด็จเจ้าฟ้ากรมขุนอิศรานุรักษ์ (ต้นราชสกุลอิสรางกูร) ซึ่งเป็น พระภาคิไนย (หลานที่เป็นลูกของพี่สาว) ของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงเป็นพระราชโอรสของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าแก้ว กรมพระศรีสุดารักษ์ กับเจ้าขรัวเงินแซ่ตัน (ไม่ได้อิสริยยศ เนื่องจากเสียชีวิตก่อนเมื่อสมัยแผ่นดินพระเจ้ากรุงธนบุรี) ได้ทรงเป็นผู้บูรณปฏิสังขรณ์

วัดทอง ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา ปี พ.ศ. ๒๓๒๕ กรมศิลปากรประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถานสำคัญของชาติในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๙๔ ตอนที่ ๗๕ วันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

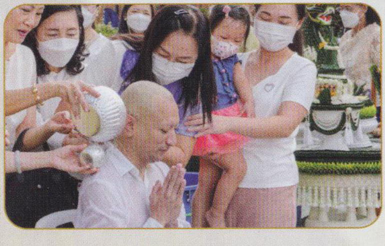

ขอขมาเพื่อกราบลาอุปสมบท

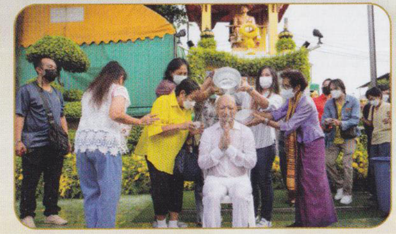
การอโหสิกรรม
คือ การอภัยทานอันยิ่งใหญ่

สิ่งที่ได้ค้นพบก่อนที่เข้าอุปสมบท คือ สัจธรรมแห่งการอโหสิกรรม

การอโหสิกรรมที่เป็นอภัยทานอย่างหนึ่งนั้น หมายถึง การไม่ผูกกรรม ไม่คิดร้าย ไม่ถือโทษ ไม่อาฆาตจองเวร ไม่พยาบาทคิดร้ายใคร และขอขมาในสิ่งที่เคยกระทำล่วงเกินกันมาทั้งกาย วาจา และใจ แม้แต่ผู้ที่เป็นศัตรู ผู้ที่เคยคิดไม่ดีต่อกัน ซึ่งจะได้บุญกุศลและอานิสงส์แรงที่สุดในการทำทานทั้งปวงเพราะเป็นบุญภายในที่ทำจากใจของเรา

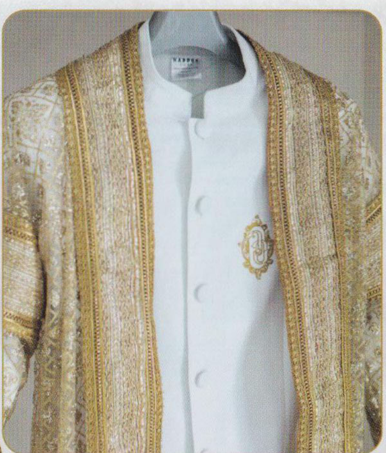
หากคิดในอีกแง่หนึ่ง
คือ การปล่อยวางในความโกรธ ความอคติ
เพื่อตั้งใจเข้าสู่ทางธรรม
ใจเราจะเบาไม่คิดทำร้ายใคร
ไม่จองเวรจองกรรมให้ต้องลำบากใจ
เมื่อใจเราเบาเราจะมีความสุข

- คุณฎฐายี -

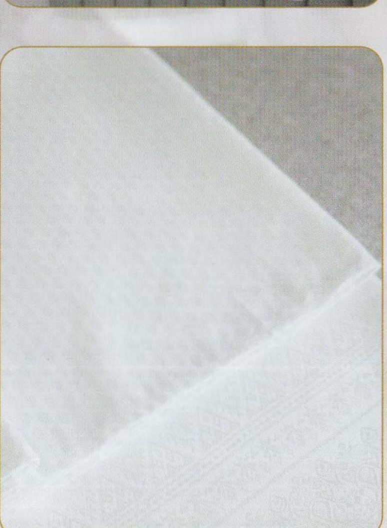

ชุดนาค
ศิลปะแห่งการตัดเย็บ
ที่แฝงไว้ซึ่งสัจธรรม

เสื้อคลุมสีขาวทองอันปราณีตกับเรื่องของนาค

มีเรื่องเล่าสืบต่อกันมาว่า ในสมัยพุทธกาล มีพญานาคผู้มีฤทธิ์ตนหนึ่ง มุ่งเข้าสู่ทางธรรมในพุทธศาสนา ซึ่งนาคตนนั้นต้องการอุปสมบทจึงได้แปลงกายเป็นคนมาขอบวชเป็นพระ และเมื่อนาคตนนั้นหลับไปในยามวิกาลก็กลับคืนสู่ร่างของพญานาค

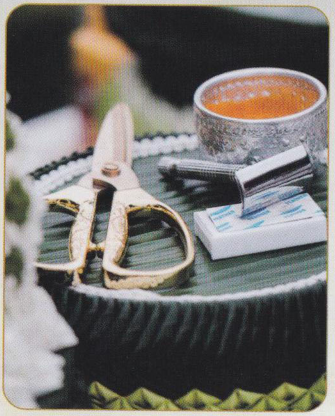
พญานาคตนนั้นจึงร้องขอต่อพระพุทธเจ้าว่า ต่อไปภายภาคหน้าแม้นาคจะบวชไม่ได้ก็ขอให้ผู้ที่กำลังเตรียมตัวเพื่อจะขอบวชนั้นมีชื่อเรียกว่า **"นาค"** ดังนั้นในกระบวนการหนึ่งของการบวชจึงจำเป็นต้องมีการ **"ขานนาค"** ที่พระคู่สวด (พระกรรมวาจาจารย์และพระอนุสาวนาจารย์) ต้องกล่าวถามแก่บุคคลที่จะขอบวชเป็นภาษาบาลีว่า **"มนุสฺโสสิ"** ที่แปลว่า เป็นคนหรือเปล่าในบทสวด กลายมาเป็นประเพณีหนึ่งในการบวชพระในสังคมไทยจนถึงปัจจุบัน

นาคะ แปลว่า *ผู้ประเสริฐ*ก็ได้ คือ เป็นผู้ประเสริฐไปด้วยความดีความงามทั้งปวง แปลว่า *ผู้เป็นใหญ่*ก็ได้ คือ เป็นใหญ่ในการกระทำความดีด้วยกาย ด้วยวาจา ด้วยใจ แปลว่า *ผู้ฝึกดีแล้ว*ก็ได้ เพราะว่าเรามาฝึกหัดกาย วาจา และใจ ตลอดจนการกราบไหว้ การกล่าวคำขานนาคเหล่านี้ เป็นต้น

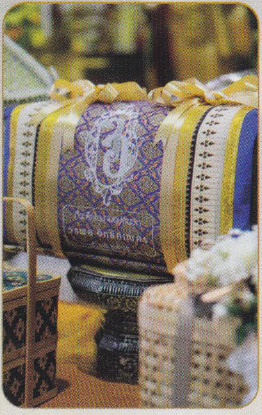

เครื่องอัฐบริขาร

เครื่องบวช ปราณีตศิลป์ แห่งงานคหกรรม

เครื่องอัฐบริขารเป็นสิ่งจำเป็นที่สำคัญ ซึ่งภิกษุจะต้องมีไว้ใช้ หรือเป็นเครื่องอาศัยในการดำรงเพศบรรพชิต มีทั้งหมด ๘ อย่าง ได้แก่ บาตร จีวร สบง สังฆาฏิ ผ้าประคดเอว หม้อกรองน้ำ กล่องเข็มพร้อมด้วยด้าย และมีดโกน ในวันบวชพระอุปัชฌาย์ต้องตรวจดูว่ามีเครื่องอัฐบริขารครบถ้วนตามพระวินัยหรือไม่

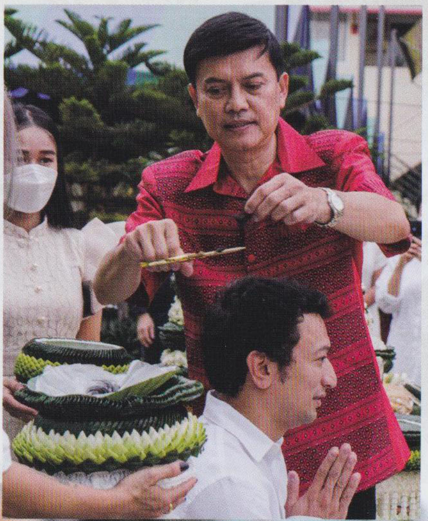
ศิลปะแห่งงานคหกรรมคือการประดับตกแต่งเครื่องบวชอย่างงดงามด้วยความปราณีต สอดแทรกงานฝีมืออย่างไทยไว้อย่างลงตัว ไม่ว่าจะเป็นการประดับตกแต่งคลุมไตร พุ่มคู่สวด กรวยอุปัชฌาย์ และการเตรียมของใช้สำหรับพระใหม่ เป็นต้น

"การคิดดี ทำดี ที่ผสมกับการฝึกตนจนชำนาญ
ย่อมเกิดเป็นศิลปะอันงดงามที่ออกมาจากใจ"

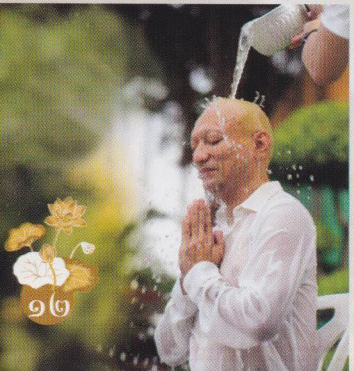
- คุณฎฐายี -

ปลงผมนาค

การปลงผม สอนให้รู้จักการปล่อยวางและไม่ยึดติดกับสิ่งที่สวยงามในร่างกายของเรา

ประเพณีอันงดงามนี้จึงได้เกิดเป็นงานคหกรรมที่เรียกว่า **"เครื่องปลงผม"**

งานใบตอง งานดอกไม้สดที่ถูกประดิษฐ์ขึ้นเป็นพุทธบูชานี้ เปรียบเสมือนเครื่องเตือนใจให้ระลึกถึงคุณความดีอันงดงามก่อนอุปสมบท

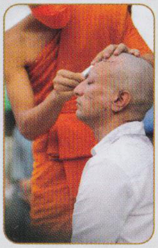
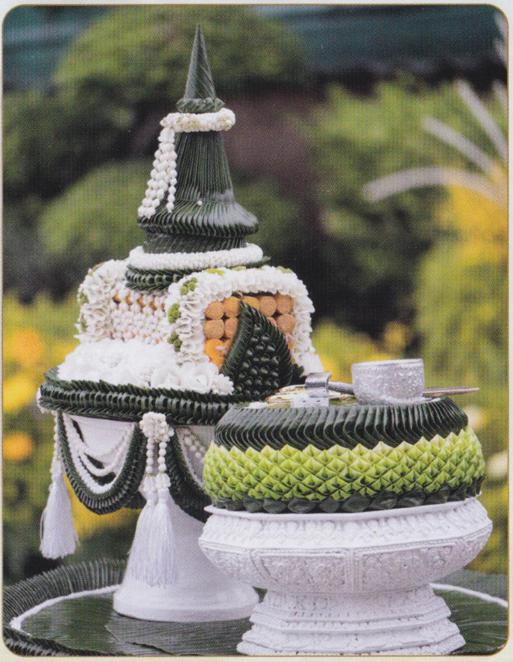
- คุณฎฐายี -

ใบบัวรองผม

ใบบัวเกิดจากตมขึ้นสู่ผิวน้ำอย่างสง่างาม
แม้จะอยู่แต่ในน้ำ
เกิดจากน้ำและโคลน
แต่ก็ไม่ติดน้ำไม่ติดโคลน
เมื่อใดก็ตามที่น้ำหยดลงใบบัว
น้ำจะกลิ้งบนใบบัวได้และใบบัวจะแห้งเสมอ
เปรียบเสมือนคนออกบวชที่เกิดในกิเลส
โตมากับกิเลส
แต่ก็ไม่ติดในกิเลสจึงตัดสินใจออกบวช
เพื่อละกิเลส

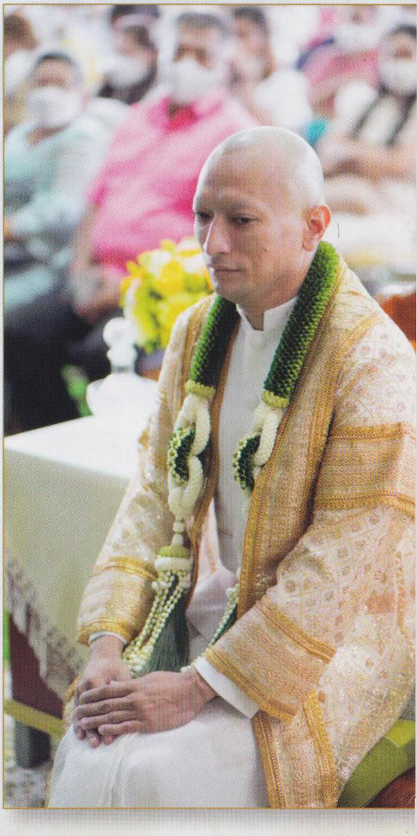
- คุณฏฐายี -

มาลัยนาค

มาลัยสองชายที่ใช้คล้องคอนาค
มาลัยที่ประดิษฐ์จากใบแก้วสีเขียวมรกต
ห้อยอุบะแบบพู่จากใบสน
คล้องเกี้ยวดอกรักและมาลัยแบนดอกพุด

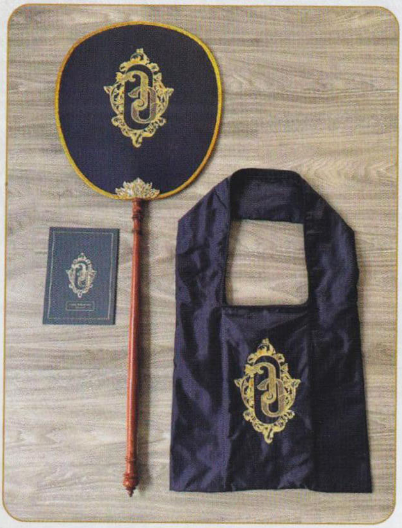

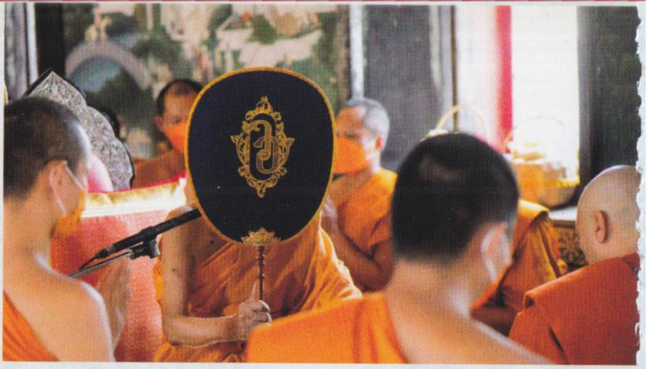
งานคหกรรมสอนให้รู้จักความหมายอันลึกซึ้งของสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว ความเป็นมงคลที่เกิดจากใจ นี้ถือเป็นความงามที่เกิดจากใจคนทำและผู้ที่ได้พบเห็น

ดอกไม้ที่งดงามย่อมร่วงโรยไปตามกาลเวลา คุณค่าความงดงามของชีวิตก็เปรียบเสมือนความงามของดอกไม้

หากเราประดิษฐ์มันอย่างงดงามเหมือนการใช้ชีวิตให้มีคุณค่า เมื่อวันหนึ่งที่สังขารร่วงโรยไป คุณค่าแห่งความงดงามในชีวิตจะยังคงสง่างามในใจของผู้ที่ได้พบเห็นเสมอ

- คุณฎฐายี -

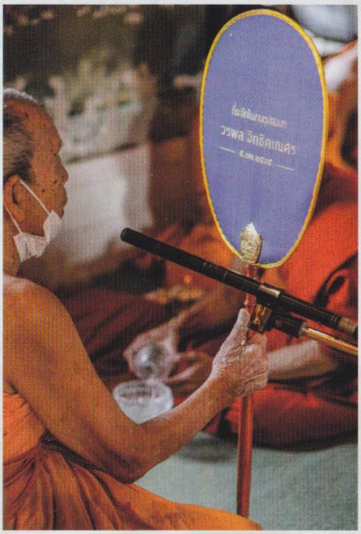

ตาลปัตร ย่ามปักลาย

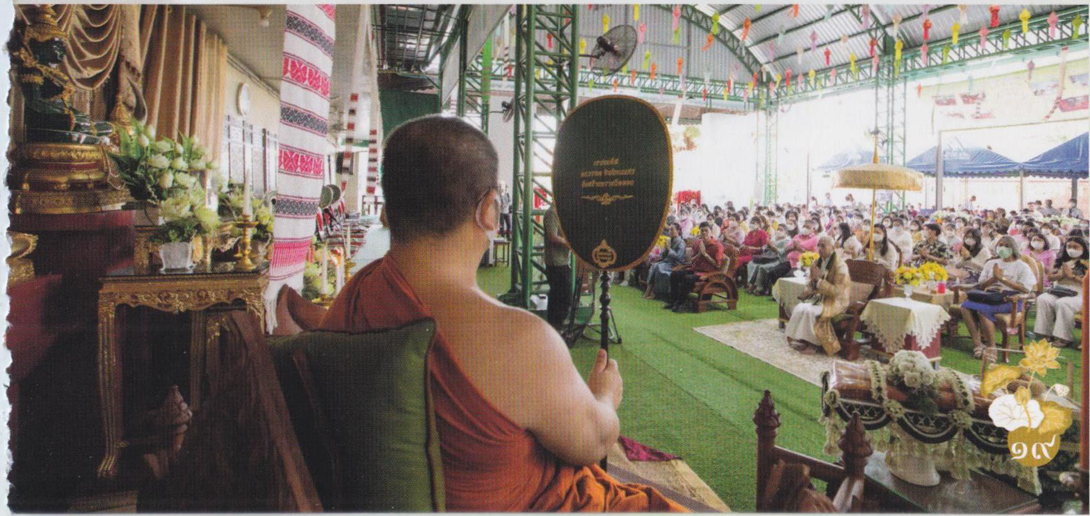
ศิลปะของการออกแบบ
เพื่อสร้างสัญลักษณ์ทางใจของการอุปสมบท

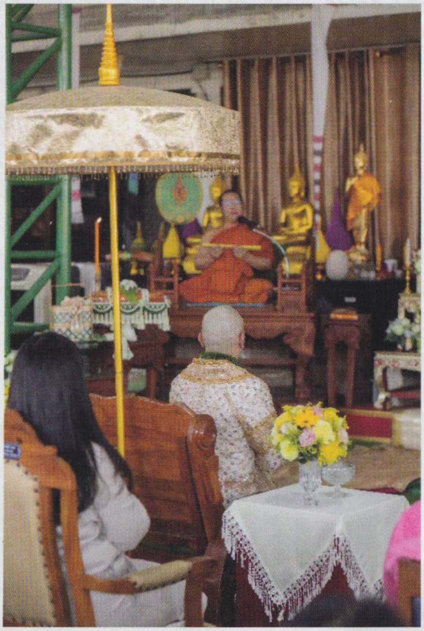

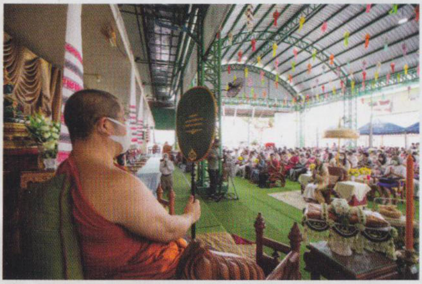
ตาลปัตรในสมัยก่อนนั้นจะนิยมทำมาจากใบลาน ซึ่งในปัจจุบันรูปแบบของตาลปัตรก็ได้เปลี่ยนไปตามยุคสมัย ตาลปัตรนี้ถือว่าเป็นของมงคลอย่างหนึ่งใน ๑๐๘ มงคล ที่ปรากฏในรอยพระพุทธบาท ใช้ในพิธีการของสงฆ์

ย่ามพระ เปรียบเสมือนกระเป๋า หรือถุงสำหรับใส่ของ โดยธรรมเนียมในการใช้ย่ามของพระสงฆ์ คือจะไม่นิยมสะพายย่ามพระขณะที่เดินในบริเวณวัด หรือในละแวกหมู่บ้าน แต่จะนิยมคล้องที่แขนซ้าย เดินไปอย่างสำรวม เมื่อเข้าไปในพิธีการต่าง ๆ

ตาลปัตร บังหน้า เหมือนปิดตาจากการมองเห็น
ไม่รับรู้ ไม่มองสิ่งต่าง ๆ อย่างไม่พิจารณา
และอย่าตัดสินคนทันทีที่เห็น

เทศน์สอนนาค

สาธุ โข ปพฺพชฺชา

การบวชดีนักแล

การบวชคือไปจากความเป็นฆราวาส คือ จากการครองเรือนไปสู่ความเป็นบรรพชิต คือ ผู้ไม่ครองเรือนโดยสิ้นเชิง โวหารที่สูงไปกว่านั้น ท่านเรียกว่าไปจากโลกโดยสิ้นเชิง ซึ่งหมายความว่าละเสียจากวิสัยที่ชาวโลกเขามีกันเป็นกันโดยสิ้นเชิงนั่นเอง

คำว่า "ไปจากความเป็นฆราวาส" นี้หมายความว่า ไปจากบ้านเรือน ซึ่งหมายถึง

การสละความมีทรัพย์สมบัติ
การสละวงศ์ญาติทั้งหลาย
การเลิกละการนุ่งห่มอย่างฆราวาส
เลิกละการกินอยู่อย่างฆราวาส
เลิกละการใช้สอยอย่างฆราวาส
เลิกละอาการกิริยาวาจาอย่างฆราวาส
เลิกละความรู้สึกนึกคิดอย่างฆราวาสสิ้นเชิง

ดังนี้ จึงจะเรียกว่าไปหมดจากความเป็นฆราวาส โดยสิ้นเชิง หรือไปจากโลกโดยสิ้นเชิง

ทำการบวชของตน ให้เป็นการบวชที่บริสุทธิ์และถูกต้อง ไม่นำมาซึ่งอันตรายแก่ตนเพราะการบวชของตนมีพระรัตนตรัยซึ่งมีใจความสำคัญรวมอยู่ที่ความสะอาด สว่าง สงบเป็นวัตถุที่ตั้งอาศัยเป็นการบวชที่นำมาซึ่งผลอันจะพึงได้แก่ตนแก่ผู้มีบุญคุณของตน ตลอดถึงผลที่จะพึงได้แก่พระศาสนา

(พุทธทาสภิกขุ)

การแห่นาค

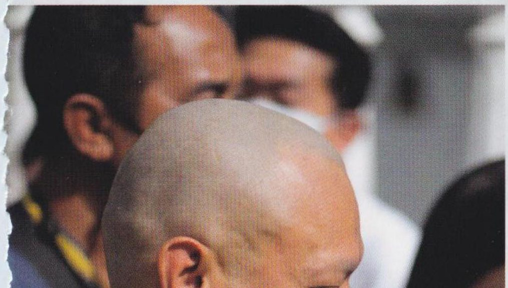
การแห่นาค เป็นการเตรียมกาย วาจา และใจ ของผู้บวชและญาติ โดยทำการเดินเวียนขวา ๓ รอบโบสถ์ ของพระประธาน หรือพระเจดีย์ หรือศาลา ที่ทำพิธีขอบรรพชา เพื่อแสดงความเคารพในพระรัตนตรัย คือ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ เป็นการสำรวมจิต ก่อนเข้าไปพบพระพุทธเจ้า (พระพุทธรูปหรือพระประธาน) พระอุปัชฌาย์และคณะสงฆ์ เพื่อขอเข้ารับการบวช ยกตนจากผู้ที่เคารพในพระรัตนตรัย เป็นส่วนหนึ่งของพระรัตนตรัย

การเดินประทักษิณเวียนขวารอบสีมา การเวียนประทักษิณในทางพระพุทธศาสนา คือ การกระทำที่สุจริตถูกต้อง ชอบธรรม ทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ การหมุนไปทางขวา คือ การหมุนไปสู่ความดี ทั้งทางกาย วาจา และใจ ตรงกันข้ามกับการหมุนไปทางซ้ายเป็นการหมุนทวนความดี คือ การกระทำที่เป็นทุจริต ทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ การทำประทักษิณเวียนขวารอบสีมาก่อนเข้าอุโบสถของผู้ที่จะบวชพระนี้ นอกจากจะเป็นการแสดงความเคารพตามธรรมเนียมโบราณแล้ว ยังเป็นอุบายที่คนโบราณสอนให้รู้ว่า สิ่งที่จะทำต่อไปนี้เป็นการกระทำที่สุจริต ถูกต้อง และชอบธรรม ทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ

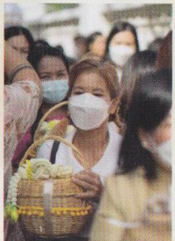

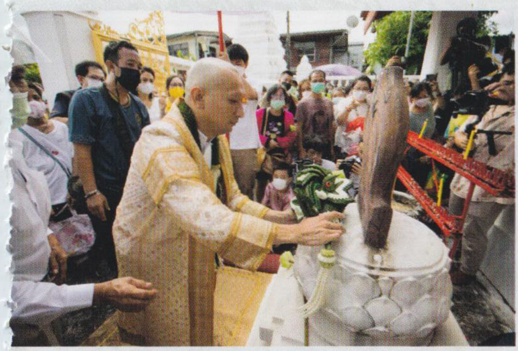

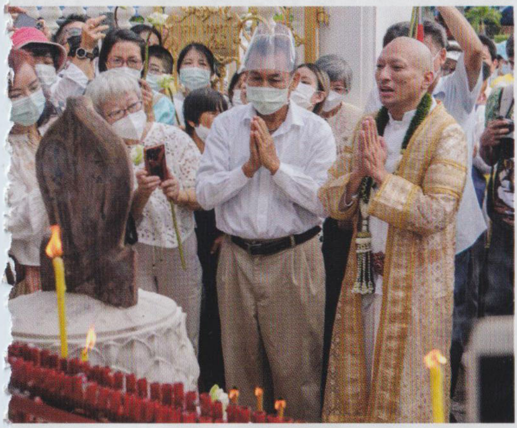

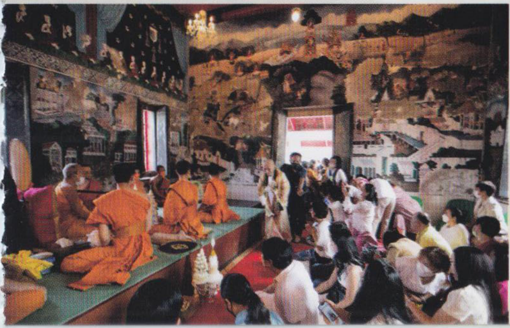

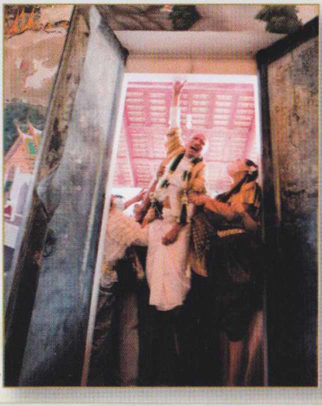

การโปรยทาน

"การโปรยทาน" แต่ก่อนในอดีตเชื่อกันว่า พระพุทธเจ้าทรงสละราชย์สมบัติแล้วออกผนวช โดยไม่ปรารถนาที่จะเป็นพระเจ้าแผ่นดิน ทรงสละเงินทองทรัพย์สมบัติมากมายให้แก่ผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน

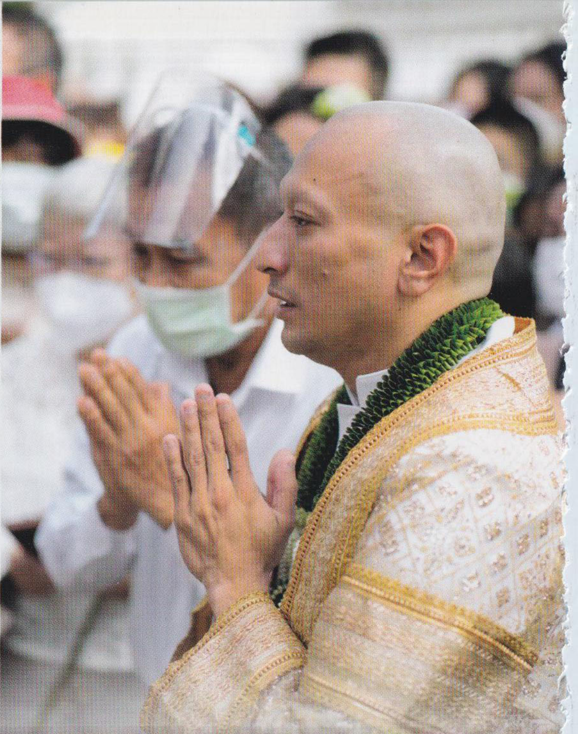
ดังนั้น การโปรยทาน หมายถึง การสละเงินทองทรัพย์สมบัติเป็นทานแก่ผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน โดยถือคติตามที่พระพุทธเจ้าทรงสละราชย์สมบัติออกผนวช

การโปรยทานก่อนเข้าโบสถ์เป็นการแสดงว่าต่อจากนี้ไปนาคได้สละสมบัติทุกอย่างแล้ว เพื่อดำเนินชีวิตตามแบบอย่างองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นอกจากนั้น การโปรยทานยังเป็นการสอนคนให้รู้จักเสียสละโดยปราศจากเงื่อนไขใดๆ ทั้งสิ้น การโปรยทานนั้นจะมีก็ได้ ไม่มีก็ได้ ไม่ใช่ข้อกำหนดตายตัว เนื่องจากไม่ใช่พิธีที่เกี่ยวเนื่องกับการบวช ถึงไม่มีการโปรยทานก็บวชสำเร็จเป็นพระได้เช่นกัน

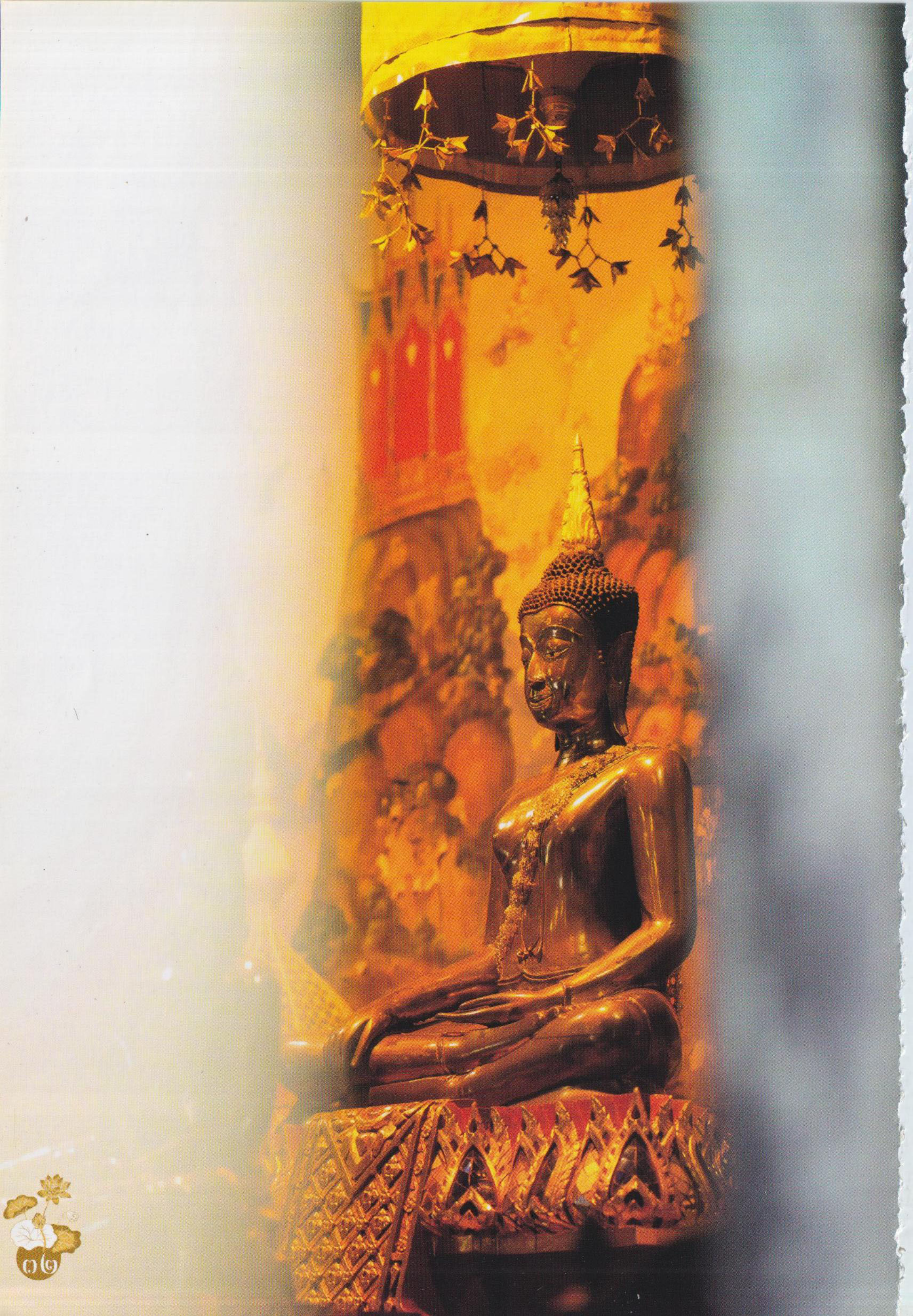

พิกุลทอง

พุทธสุภาษิต

ยงฺกิญฺจิ สมุทยธมฺมํ สพฺพนฺตํ นิโรธธมฺมํ

สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีความเกิดขึ้นเป็นธรรมดา
สิ่งนั้นล้วนมีความดับไปเป็นธรรมดา

-พุทธสุภาษิต-

มีเกิดก็มีดับไปอย่างเป็นธรรมชาติ

ทุกสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างธรรมชาติก็ต้องมีการดับไปตามธรรมชาติ
ไม่มีอะไรที่จีรังยั่งยืนตลอดไป มีเพียงแต่คุณความดีเท่านั้นที่จะยังคงอยู่
อย่ายึดติดกับสิ่งต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต
เมื่อพลาดเข้าไปติดกับดักชีวิตนั้นก็จะทำให้ใจเราเป็นทุกข์

- คุณฎฐายี -

เสฏฺฐนฺทโท เสฏฺฐมุเปติ ฐานํ

ผู้ให้สิ่งที่ประเสริฐ ย่อมถึงฐานะที่ประเสริฐ

-พุทธสุภาษิต-

ยิ่งให้ ยิ่งได้รับ

การให้นำมาซึ่งความสุข ยิ่งให้สิ่งที่ประเสริฐ
ยิ่งได้รับสิ่งที่ประเสริฐกลับคืนมา
นั่นคือความสุขทางใจ แต่การให้ก็ควรให้ในสิ่งที่เหมาะที่ควร
ให้ในวาระและโอกาสที่เหมาะสม
ให้อย่างที่ไม่ทำให้ตนเองนั้นลำบาก
จึงจะถือเป็นการให้ที่ดีที่สุด
เมื่อให้ใจเราจะยิ่งใหญ่และเต็มไปด้วยพลังของชีวิต

- คุณฎฐายี -

นตฺถิ โลเก อนินฺทิโต

คนไม่ถูกนินทา ไม่มีในโลก

-พุทธสุภาษิต-

ไม่มีใครหนีพ้น... การถูกนินทา...

หลาย ๆ ครั้งที่เราทุกข์ใจเพราะการถูกนินทา
จนลืมย้อนไปว่าเป็นเรื่องธรรมดาที่ใคร ๆ ก็ต้องโดน
การนินทานั้นคือสิ่งที่เราควรหลีกเลี่ยงไม่ว่า
จะในฐานะของผู้นินทา หรือผู้ถูกนินทา
ในฐานะของผู้นินทา... ให้คิดเสมอว่า
หากเป็นเราจะรู้สึกอย่างไรเมื่อถูกนินทา
ในฐานะของผู้ถูกนินทา... ให้คิดเสมอว่า
การนินทาคือเรื่องธรรมดา เพราะมีชีวิตจึงถูกนินทา
เมื่อล่วงลับไปแล้วก็ยังถูกนินทา
เดินออกจากห้วงแห่งการนินทา
และใช้ความสงบสยบทุกการนินทา

- คุณฏฐายี -

อปฺปมาทญฺจ เมธาวี ธนํ เสฏฺฐํว รกฺขติ

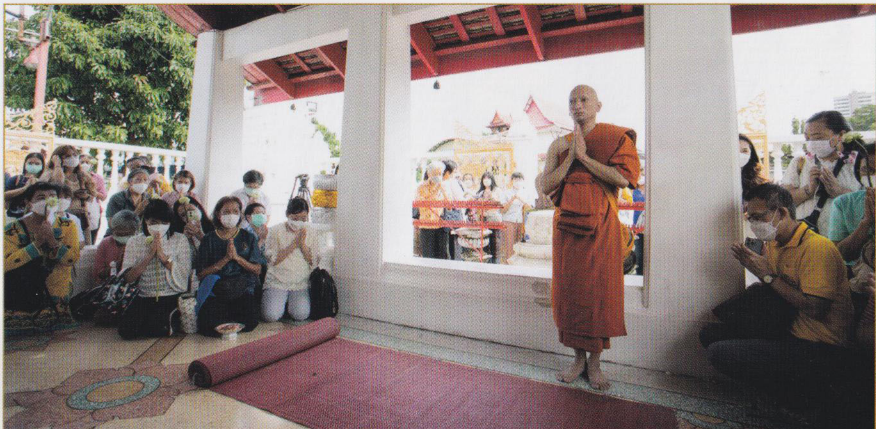
ปราชญ์ย่อมรักษาความไม่ประมาทไว้ เหมือนทรัพย์ประเสริฐสุด

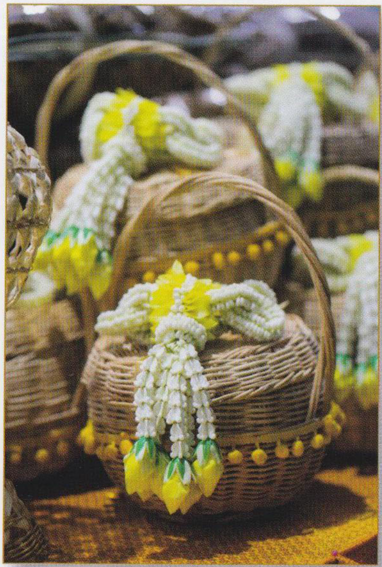
-พุทธสุภาษิต-

ปราชญ์ย่อมรักษาความไม่ประมาทไว้ เหมือนทรัพย์ประเสริฐสุด

การที่ได้เดินบิณฑบาตยิ่งสอนให้รู้จักกับความไม่ประมาท
ความไม่ประมาทในที่นี้หมายถึง **ความไม่ประมาทในชีวิต**
วันนี้อาจได้พบแต่พรุ่งนี้อาจต้องจากกัน
ชีวิตคือสิ่งที่ไม่เที่ยง มีเกิดก็ต้องมีดับ
คนมีปัญญาจึงต้องมีสติไม่ประมาทว่าชีวิตจะมีวันพรุ่งนี้
แต่ใช้ชีวิตอย่างปัจจุบันหมั่นทำดีให้เป็นปัจจุบัน

- คุณฎฐายี -

อุฏฺฐานวโต สตีมโต สุจิกมฺมสฺส นิสมฺมการิโน
สญฺญตสฺส จ ธมฺมชีวิโน อปฺปมตฺตสฺส ยโสภิวฑฺฒติ

เกียรติยศย่อมเจริญแก่ผู้ขยัน มีสติ มีการงานสะอาด
ใคร่ครวญแล้วจึงทำ สำรวมแล้ว เป็นอยู่โดยธรรม และไม่ประมาท

-พุทธสุภาษิต-

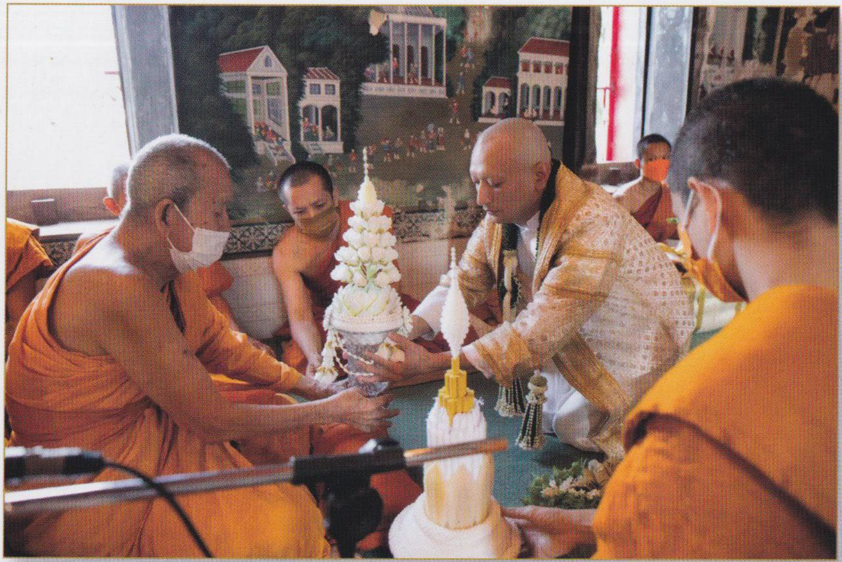
เกียรติยศย่อมเจริญแก่ผู้ขยัน มีสติ มีการงานสะอาด

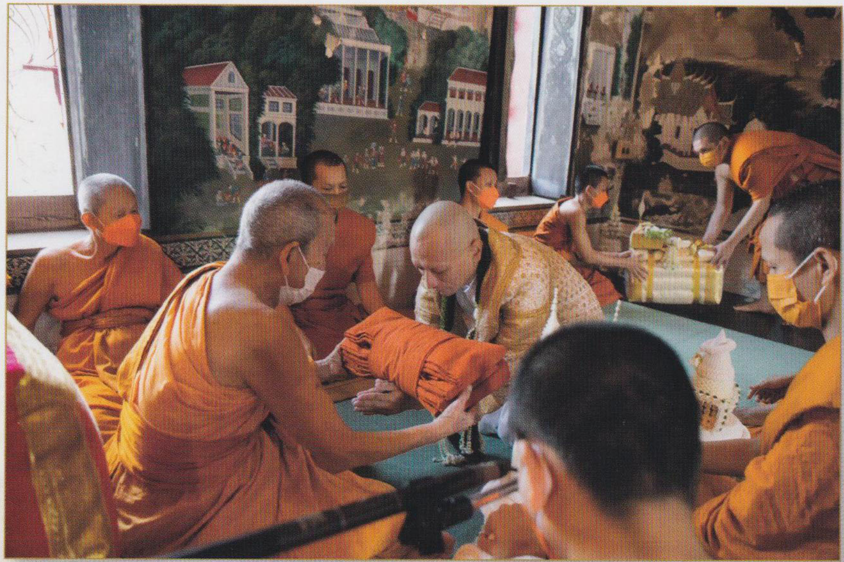
นักปราชญ์หลายท่านกล่าวว่า "**ความขยันไม่เคยทำร้ายใคร**"
แต่ความขยันต้องมาพร้อมกับการมีสติ
สติ คือ อาการที่จิตนึกถึงสิ่งที่จะทำจะพูดได้
นึกถึงสิ่งที่ทำคำที่พูดไว้แล้วได้
เป็นอาการที่จิตไม่หลงลืม
ระงับยับยั้งใจได้ ไม่ให้เลินเล่อพลั้งเผลอ
เมื่อมีสติอยู่คู่กับความขยัน ย่อมนำมาซึ่งเกียรติยศ
การรักษาเกียรติยศนั้นไว้สามารถทำได้ด้วยการรักษาความดี
รักษาการกระทำให้อยู่ในธรรม
และที่สำคัญไม่ควรประมาทเมื่อมีชีวิตอยู่บนเกียรติยศ

- คุณฎฐายี -

อนิจฺจา วต สงฺขารา

(อะนิจจา วะตะ สังขารา)

สังขารทั้งหลายไม่เที่ยงหนอ...

อุปฺปาทวยธมฺมิโน

(อุปปาทะวะยะธัมมิโน)

มีอันเกิดขึ้นและเสื่อมไปเป็นธรรมดา...

อุปฺปชฺชิตฺวา นิรุชฺฌนฺติ

(อุปปัชชิตวา นิรุชฌันติ)

บังเกิดขึ้นแล้วย่อมดับไป...

เตสํ วูปสโม สุโข

(เตสัง วูปะสะโม สุโข)

การเข้าไประงับสังขารเหล่านั้นเสียได้ เป็นความสุข...

สังขารทั้งหลายไม่เที่ยงหนอ...

ตอนที่ผมบวชก็ต้องฝึกท่องประโยคนี้

เมื่อก่อนเคยคิดว่าเป็นบทสวดที่สวดให้คนที่จากเราไป
จนวันนี้เข้าใจแล้วว่าเป็นบทสวดเพื่อเตือนสติคนที่ยังมีชีวิตอยู่

ถ้าการจากไปนั่นคือทุกข์ ก็ให้เข้าใจว่ามันคือเรื่องธรรมดา
มีเกิดก็ต้องมีดับ มีพบก็ต้องมีจาก ไม่มีสิ่งใดที่จะอยู่ได้ตลอดไป
คนที่ยังมีชีวิตอยู่ต้องมีสติ คนที่ยังอยู่ต้องเข้าใจธรรมชาติของชีวิต
อย่ารั้งคนที่จากไปด้วยความเสียใจของคนที่ยังอยู่
เมื่อเข้าใจการจากไปก็จะไม่ทำให้ใครเป็นทุกข์

- คุณฏฺฐายี -

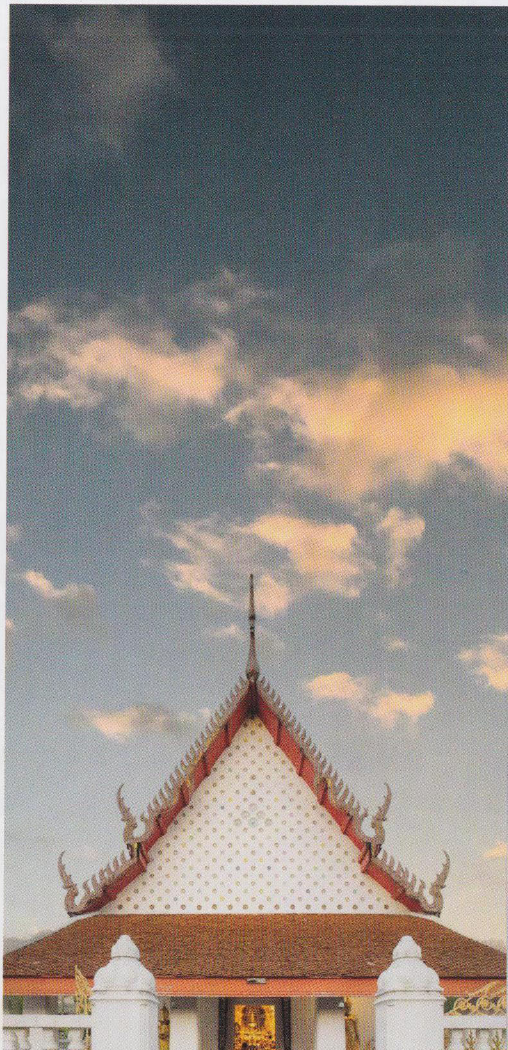

เครื่องดื่ม
ณธิดารัตน์ ขำเกิด
หมี่กรอบ
คุณณสุภา อุ้มญาติ
สิริ ข้าวมันไก่
"ข้าวนุ่ม ไก่นิ่ม

Merry Christmas
Merry Christmas

เครื่องดื่ม
คุณธิดารัตน์ ชำเกิด
พี่ปัท พี่ตี้

บ้านมะลิ
Homemade

สัพพมงคลคาถา

การเดินบิณฑบาตในทุก ๆ เช้าจะมีการให้พรหลังการใส่บาตรของญาติโยม
การให้พรนี้เปรียบเสมือนการให้คำพูดที่เป็นสิริมงคล
ให้ความปรารถนาดี ให้พลังใจในการดำเนินชีวิตของเช้าวันใหม่
และความหมายของสัพพมงคลคาถานี้จะเป็นบุญที่คอยรักษาทั้งผู้ให้และผู้รับ

- คุณฎฐายี -

สัพพมงคลคาถา	คำแปล
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง	ขอสรรพมงคล จงมีแก่ท่าน
รักขันตุ สัพพะเทวะตา	ขอเหล่าเทวดาทั้งปวงจงรักษาท่าน
สัพพะพุทธานุภาเวนะ	ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธเจ้าทั้งปวง
สะทา โสตถี ภะวันตุ เต ฯ	ขอความสวัสดีทั้งหลาย จงมีแก่ท่านทุกเมื่อ
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง	ขอสรรพมงคล จงมีแก่ท่าน
รักขันตุ สัพพะเทวะตา	ขอเหล่าเทวดาทั้งปวงจงรักษาท่าน
สัพพะธัมมานุภาเวนะ	ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมทั้งปวง
สะทา โสตถี ภะวันตุ เต ฯ	ขอความสวัสดีทั้งหลาย จงมีแก่ท่านทุกเมื่อ
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง	ขอสรรพมงคล จงมีแก่ท่าน
รักขันตุ สัพพะเทวะตา	ขอเหล่าเทวดาทั้งปวงจงรักษาท่าน
สัพพะสังฆานุภาเวนะ	ด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ทั้งปวง
สะทา โสตถี ภะวันตุ เต ฯ	ขอความสวัสดีทั้งหลาย จงมีแก่ท่านทุกเมื่อ

คาถาแผ่เมตตาให้สรรพสัตว์ทั้งหลาย

สัพเพ สัตตา อะเวรา โหนตุ
อัพพะยาปัชฌา โหนตุ
อะนีฆา โหนตุ
สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ

สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง ที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งสิ้น
จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย
จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย
จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย
จงมีความสุขกาย สุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเทอญ

การแผ่เมตตา

หลังการทำบุญ หรือการทำสิ่งอันเป็นกุศลนั้น จะต้องมีการแผ่เมตตา **การแผ่เมตตา** หมายถึง การตั้งจิตให้อยู่ในความปรารถนาดี ขอให้ผู้อื่นมีความสุข เป็นการอุทิศส่วนบุญส่วนกุศลที่ได้ทำให้กับสรรพสิ่งทั้งหลายด้วยจิตใจอันบริสุทธิ์

เมื่อใจเรามีเมตตา ใจเราก็จะเต็มไปด้วยความสุข
และการแผ่เมตตาคือการเปล่งวาจาด้วยความคิดอันบริสุทธิ์
กลายเป็นบุญที่สร้างได้ง่าย ๆ ด้วยตัวเราเอง

- คุณฎฐายี -

ศีล ที่ควรรักษา

การรักษาศีล คือ การรักษาตนให้อยู่บนความไม่ประมาท

ศีล ที่ควรรักษา มี ๕ ข้อ

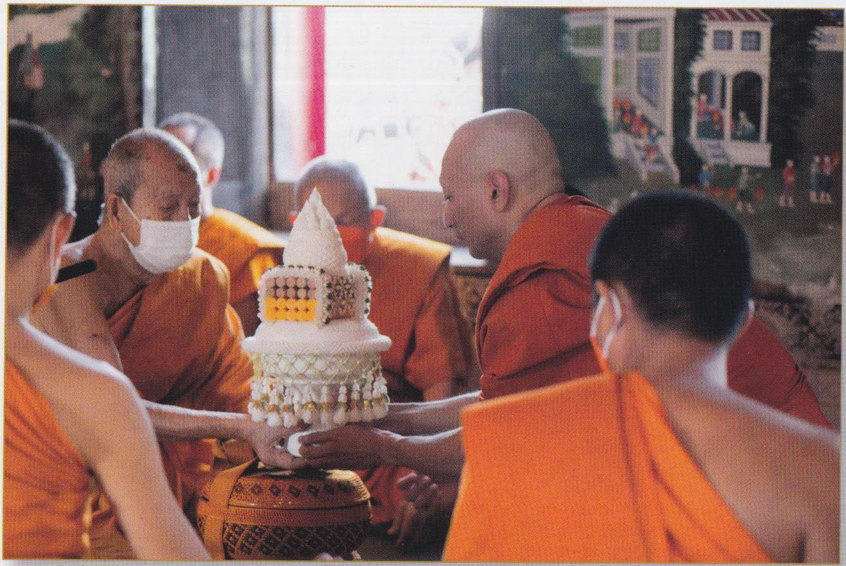
๑. ห้ามฆ่าสัตว์
๒. ห้ามลักทรัพย์
๓. ห้ามประพฤติผิดในกาม
๔. ห้ามพูดเท็จ
๕. ห้ามดื่มสุรา และของมึนเมา

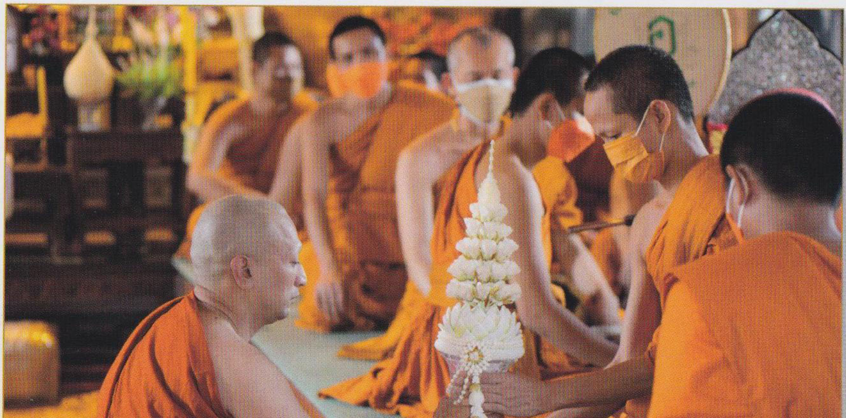
ศีลทั้ง ๕ ข้อนี้ มีศีลข้อที่ ๕ ที่สำคัญที่สุด
เพราะสุรา สารเสพติด และของมึนเมา นำมาซึ่งความขาดสติ
สติคือสิ่งที่สำคัญที่สุด หากขาดสติเราก็สามารถฆ่าคนได้
สามารถประพฤติผิดในกามได้
สามารถลักขโมยได้
และสามารถใช้คำพูดที่เป็นเท็จได้

เพราะฉะนั้นดีที่สุด คือ การรักษาสติให้อยู่กับตัว
เพื่อไม่ให้ก้าวไปสู่สิ่งที่ไม่ดีที่จะทำลายชีวิตเราในอนาคตได้
ชีวิตพังลงได้ แค่เพราะคำว่า **"ขาดสติ"**

- คุณฏฐายี -

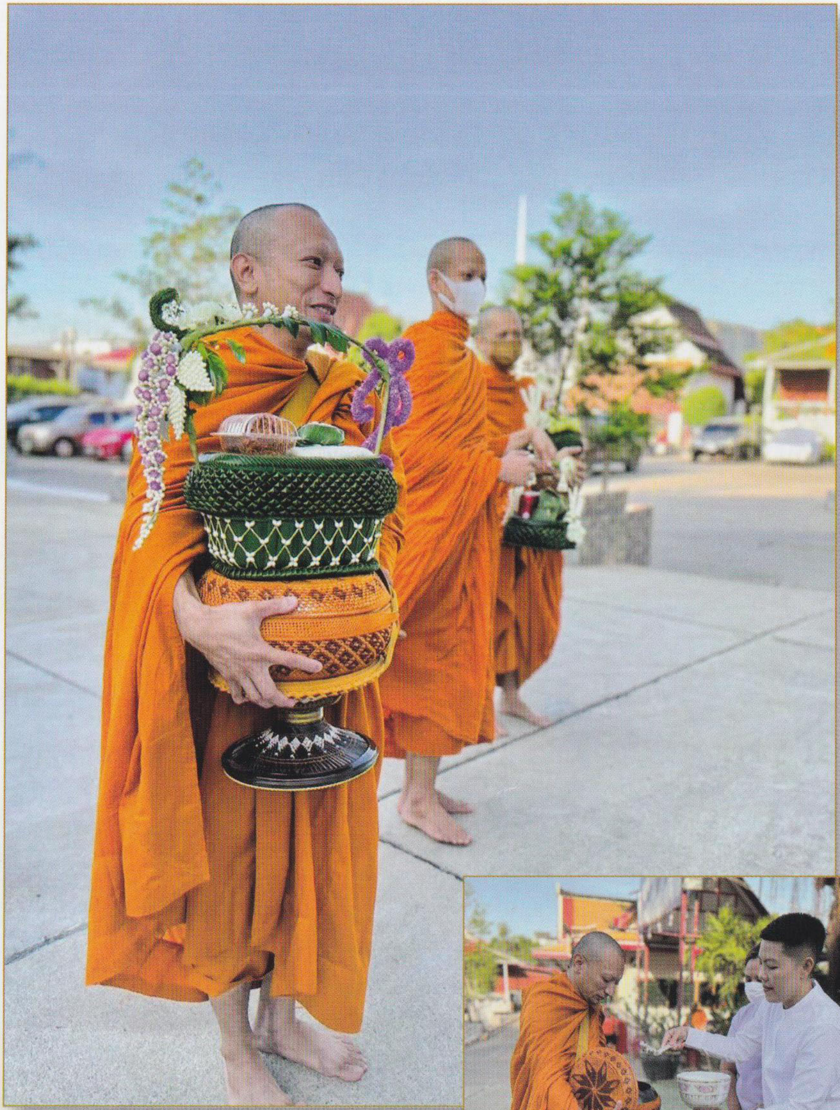

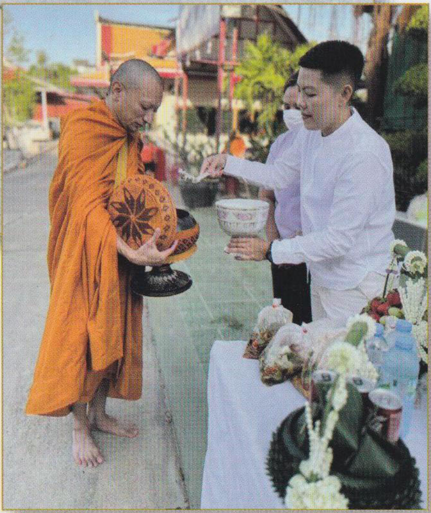

บทสวดพิจารณาอาหาร

ปะฏิสังขา โยนิโส ปิณฑะปาตัง ปะฏิเสวามิ	เรายอมพิจารณาโดยแยบคาย แล้วฉันบิณฑบาต
เนวะ ทวายะ	ไม่ให้เป็นไปเพื่อความเพลิดเพลิน สนุกสนาน
นะ มะทายะ	ไม่ให้เป็นไปเพื่อความเมามัน เกิดกำลังพลังทางกาย
นะ มัณฑะนายะ	ไม่ให้เป็นไปเพื่อประดับ
นะ วิภูสะนายะ	ไม่ให้เป็นไปเพื่อตกแต่ง
ยาวะเทวะ อิมัสสะ กายัสสะ ฐิติยา	แต่ให้เป็นไปเพียงเพื่อความตั้งอยู่ได้แห่งกายนี้
ยาปะนายะ	เพื่อความเป็นไปได้แห่งอัตภาพ
วิหิงสุปะระติยา	เพื่อความสิ้นไปแห่งความลำบากทางกาย
พรัหมะจะริยานุคคะหายะ	เพื่ออนุเคราะห์แห่งการประพฤติพรหมจรรย์
อิติ ปุราณัญจะ เวทะนังปะฏิหังขามิ	ด้วยการทำอย่างนี้ เราย่อมระงับเสียได้ซึ่งทุกขเวทนาเก่า คือความหิว
นะวัญจะเวทะนัง นะ อุปปาเทสสามิ	และไม่ทำทุกขเวทนาใหม่ให้เกิดขึ้น
ยาตรา จะ เม ภะวิสสะติ อะนะวัชชะตา จะ ผาสุวิหาโร จาติ	อนึ่ง ความเป็นไปโดยสะดวกแห่งอัตภาพนี้ด้วย ความเป็นผู้หาโทษมิได้ด้วย และความเป็นอยู่โดยผาสุกด้วย จักมีแก่เรา ดังนี้

การบวชครั้งนี้ สอนให้ผมเข้าใจคำว่า กินเพื่ออยู่ ไม่ได้อยู่เพื่อกิน อาหารที่มาจากการใส่บาตรคืออาหารที่มาจากความตั้งใจของญาติโยม เราจึงควรกินอย่างรู้คุณค่า กินเพื่อสนองความต้องการทางกาย ไม่ให้เป็นไปแค่เพราะอารมณ์ที่อยากกินอย่างไม่รู้คุณค่าอาหาร คือ พื้นฐานของการดำรงชีวิต เมื่อกินมากไปก็เป็นทุกข์ กินน้อยไปก็เป็นทุกข์ **ควรกินอย่างพอดีเพื่อดำรงชีวิต**

- คุณฏฐายี -

สังฆทาน ทานอันยิ่งใหญ่

ทานแห่งการทำบุญที่ไม่จำเพาะเจาะจง

สังฆทาน แปลความหมายได้ว่า
"สังฆะ" แปลว่า หมู่ กลุ่ม หรือส่วนรวม
"ทาน" แปลว่า การให้ ถวายเป็นของหมู่สงฆ์
ดังนั้นคำว่า สังฆทาน แปลได้ว่า เป็นทานที่ให้แก่หมู่สงฆ์
โดยไม่จำเพาะเจาะจงแก่พระสงฆ์รูปใดรูปหนึ่ง
ให้เป็นของส่วนรวม ถวายเป็นของใช้ในการดำเนินชีวิต
ของพระสงฆ์และเหมาะสมเป็นของใช้พระสงฆ์

คำกล่าวถวายสังฆทาน

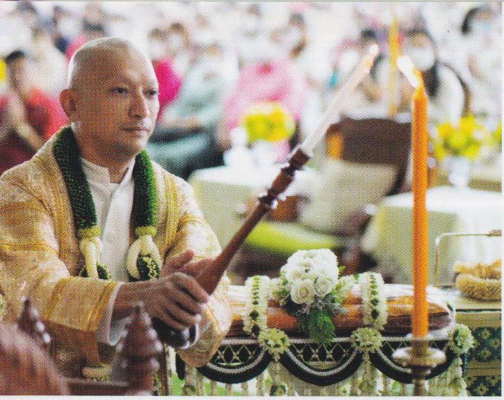
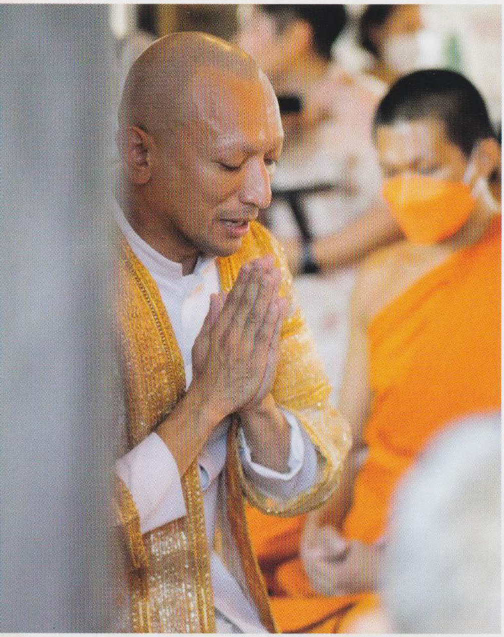
อิมานิ มะยัง ภันเต สังฆะทานานิ[1] สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ
โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆอิมานิ ภัตตานิ
สะปะริวารานิ ปฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

กล่าวคำแปลถวายสังฆทาน

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายสังฆทาน[2]
กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์
ขอพระภิกษุสงฆ์โปรดรับภัตตาหารกับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้
ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข
แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ

---

1 หากถวายอาหารเป็นหลักใช้คำว่า ภัตตานิ
หากถวายสังฆทานเป็นหลัก หรือของใช้ทั่วไป ใช้คำว่า สังฆะทานานิ
2 หากถวายอาหารเป็นหลักใช้คำว่า ภัตตาหาร
หากถวายสังฆทานเป็นหลัก หรือของใช้ทั่วไป ใช้คำว่า สังฆทาน

สติ ปัญญา และสมาธิ

๓ สิ่งสัมพันธ์สร้างสุขในการดำเนินชีวิต

สติ

เป็นธรรมมีอุปการะมาก คือสติจะทำให้ตื่นตัวอยู่เสมอ กำหนดรู้ ตระหนักรู้ ระลึกรู้ สัมผัสรู้ รู้สึกตัว

ปัญญา

ความรู้ทั่วคือรู้ทั่วถึงเหตุถึงผล รู้อย่างชัดเจน, รู้เรื่องบาปบุญคุณโทษ, รู้สิ่งที่ควรทำควรเว้น เป็นต้น เป็นธรรมที่คอยกำกับศรัทธา เพื่อให้เชื่อประกอบด้วยเหตุผล ไม่ให้หลงเชื่ออย่างงมงาย

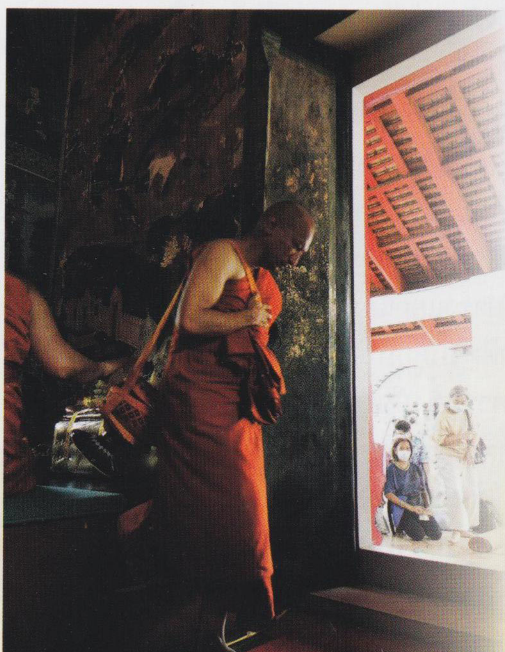
สมาธิ

ความตั้งใจมั่น ที่ตั้งมั่นแห่งจิต การระลึกรู้แห่งจิต

เมื่อนำทั้งสามสิ่งนี้มารวมกันจะทำให้เห็นว่า
การดำเนินชีวิตอย่างไม่ประมาท
เมื่อมีสติจะทำให้เกิดปัญญา สติจะเป็นตัวกำหนดรู้ให้เราเกิดปัญญา
สติจะคอยควบคุมปัญญาไม่ให้ตัวเราหลงเชื่ออย่างไร้เหตุผล
และเมื่อปัญญาสามารถแยกแยะสิ่งที่ควรทำหรือไม่ควรทำได้
ต้องฝึกฝนการใช้สติควบคู่กับปัญญาด้วย
สมาธิ คือ การใช้ความตั้งมั่นแห่งจิตรักษา
ความดีที่เกิดจากสติและปัญญา
จึงทำให้เห็นได้ว่า ใช้สติสร้างปัญญา และใช้สมาธิรักษาสติ
และปัญญาให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
เมื่อสามสิ่งนี้ทำงานร่วมกันก็จะทำให้ชีวิตมีความสุข

- คุณฎฐายี

ปจฺฉา โส วิคเต โกเธ อคฺคิทฑฺโฒว ตปฺปติ

ภายหลังเมื่อความโกรธหายแล้ว เขาย่อมเดือดร้อน เหมือนถูกไฟไหม้

-พุทธสุภาษิต-

ความโกรธ สามารถทำลายทุกอย่างได้ภายในพริบตา

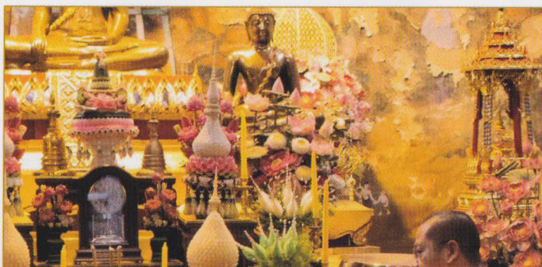
ขึ้นชื่อว่า **ความโกรธ**
มันสามารถทำลายทุกอย่างได้ภายในพริบตาจริงๆ ครับ
ความโกรธเมื่อเข้าครอบงำที่ใจของใครก็ตาม
มันจะทำให้ร้อนรนเหมือนถูกไฟเผา
ยิ่งโกรธเขาเรายิ่งเจ็บ ยิ่งโกรธเขาเรายิ่งทำลาย
ในขณะที่เราโกรธ ความโกรธทำลายสติ
เผลอใช้วาจาทำร้ายจิตใจคนอื่น
เผลอใช้ความคิดอันชั่วร้ายต่อคนอื่น
เผลอใช้การกระทำที่แสดงออกซึ่งความรุนแรงต่อคนอื่น
อารมณ์ดั่งไฟ เผาไหม้ทุกอย่างที่อยู่รอบตัว
หลังความโกรธหายไป...
มันจะเหลือไว้เพียงร่องรอยของการถูกทำลายที่ยากจะลบเลือน

- คุณฎฐายี -

มา ปิเยหิ สมาคญฺฉิ อปฺปิเยหิ กุทาจนํ
ปิยานํ อทสฺสนํ ทุกฺขํ อปฺปิยานญฺจ ทสฺสนํ

อย่าติดอยู่ในสิ่งที่เรารัก หรือไม่รัก
การพลัดพรากจากสิ่งที่เรารัก เป็นทุกข์
การพบเห็นแต่สิ่งที่ไม่รัก ก็เป็นทุกข์

-พุทธสุภาษิต-

อย่าติดอยู่ในสิ่งที่เรารัก หรือไม่รัก

ความรักคือสิ่งที่สวยงาม แต่รักก็สามารถกลายเป็นบ่วงกรรมเมื่อยึดติด
เพราะรักมากจึงทุกข์มากเมื่อรักจากไป
เพราะรักมากจึงต้องการให้รักนั้นอยู่กับเราตลอดไป
บางครั้งความรักที่มากเกินไปนี่แหละครับที่ทำลายทั้งผู้ที่ให้ความรัก
และผู้ที่ถูกรัก

ผู้ที่ให้ความรัก เพราะรักมากจึงมอบความรักไปเกินความต้องการของคนที่รับรัก
ผู้ที่ได้รับความรัก เมื่อได้รับความรักมากไปจึงไม่เห็นค่าและกลายเป็นความอึดอัด

เมื่อรักกลายเป็นความทุกข์มันจึงไม่สวยงาม
เมื่อรักกลายเป็นทุกข์มันจึงต้องเจ็บและทรมาน

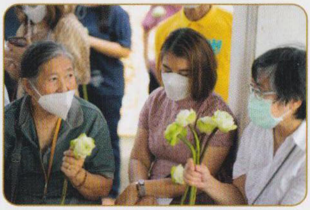
มีรักอย่างมีสติ เมื่อเจออย่าประมาทที่จะต้องเจอกับการพลัดพรากในอนาคต
อย่ายึดติด อย่ายึดว่ารักนั้นจะอยู่กับเราตลอดไป
เราเกิดมาแต่ตัว ในวาระสุดท้ายก็ต้องไปแต่ตัว

รักที่ดีที่สุด คือ รักตัวเราเอง

- คุณฏฐายี-

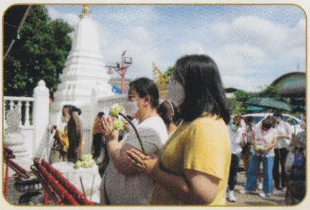

พาลสงฺคตจารี หิ ทีฆมทฺธาน โสจติ.

ผู้เที่ยวสมาคมกับคนพาลย่อมเศร้าโศกสิ้นกาลนาน

-พุทธสุภาษิต-

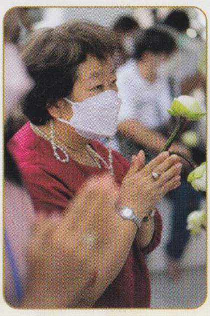
คบคนพาล พาลพาไปหาผิด

คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล
คบคนดี จักได้ดีเป็นศรีตน
จะคบคนมาเป็นมิตร คิดใคร่ครวญ

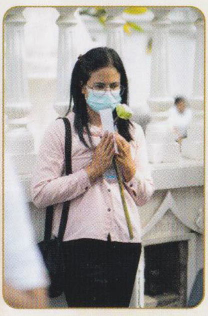
หนึ่งในสุภาษิตสอนใจที่คอยเตือนใจได้เป็นอย่างดีเสมอมา
การคบคนสำคัญมากกับการใช้ชีวิต
หากเราต้องการให้ชีวิตมีความเจริญ เราควรมีสติในการเลือกคบคน
การที่เราคบคนดี คนที่มีความรู้ คนที่ประพฤติดี คนที่พูดจาดี
เราจะได้รับพลังบวกจากคนเหล่านี้เข้ามาในชีวิต
การที่เราคบกับคนพาล คิดร้าย คอยทำแต่เรื่องเสื่อมเสีย พูดจาว่าร้าย
แน่นอนว่าเราใช้ชีวิตอยู่ใกล้ไฟและไฟก็จะกลับมาทำร้ายตัวเราเอง

- คุณฏฐายี -

ลาโภ อลาโภ ยโส อยโส จ นินฺทา
ปสํสา จ สุขํ จ ทุกฺขํ เอเต อนิจฺจา
มนุเชสุ ธมฺมา มา โสจิ กึ โสจสิ โปฏฺฐปาท

ได้ลาภ เสื่อมลาภ ได้ยศ เสื่อมยศ นินทา สรรเสริญ
สุข และ ทุกข์ สิ่งเหล่านี้เป็นธรรมดาในหมู่มนุษย์
ไม่มีความเที่ยงแท้แน่นอน อย่าเศร้าโศกเลย ท่านจะโศกเศร้าไปทำไม

-พุทธสุภาษิต-

ลาภ ยศ สรรเสริญ สามสิ่งนี้ คือ สิ่งที่อันตรายในชีวิต

ถ้าเราไม่ได้เข้าใจที่จะอยู่กับมัน ยิ่งมีก็ยิ่งเสื่อม

สัจธรรมชีวิตกับ "หัวโขน"

อันหัวโขน เขามีไว้ ใส่ครอบหัว
มิใช่ตัว เราจริงจัง ดังที่เห็น
เขามีบท กำหนดแจ้ง แสดงเป็น
เมื่อเลิกเล่น อย่าหลงผิด คิดว่าเรา
ทั้งหน้าพระ ยักษ์ลิง สิ่งสมมติ
ทั้งเดินหยุด รำเต้น เล่นตามเขา
หมดเวลา ลาโรง จงถอดเอา
หน้าโขนเก่า เก็บไว้ ใช้หน้าจริง
ในเวที ชีวิต มีมิตรไว้
มีน้ำใจ ไมตรี ดีกว่าหยิ่ง
เพื่อนสนิท มิตรสหาย ไว้พึ่งพิง
พระยักษ์ลิง ควรคิดย้อน สอนตัวเรา

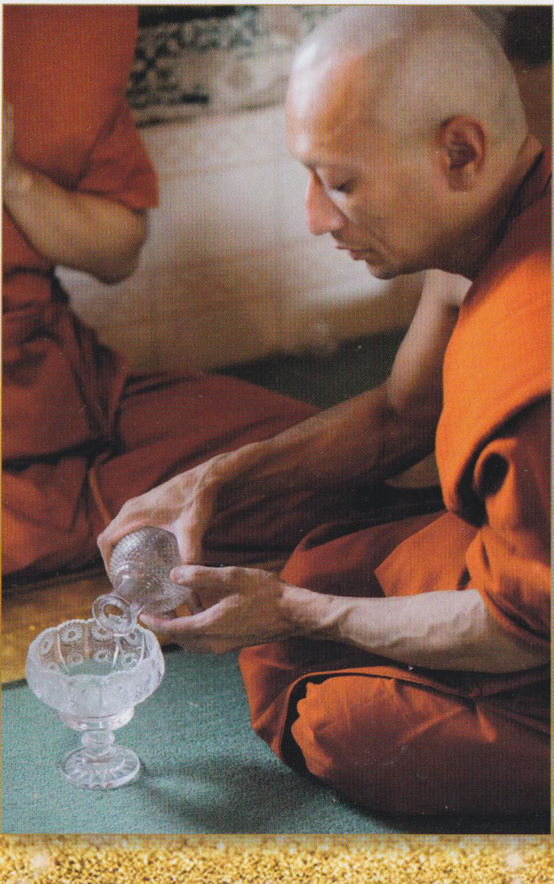

การกรวดน้ำ

ยถา วาริวหา ปูรา ปริปูเรนฺติ สาครํ
เอวเมว อิโต ทินฺนํ เปตานํ อุปกปฺปติ

(ยถา วาริวะหา ปูรา ปะริปูเรนติ สาคะรัง
เอวะเมวะ อิโต ทินนัง เปตานัง อุปะกัปปะติ)

ห้วงน้ำที่เต็ม ย่อมยังสาครให้เต็มได้ฉันใด
ทานที่ให้แต่โลกนี้ ย่อมสำเร็จแก่ผู้ละไปแล้วฉันนั้น

ความหมายที่แท้จริงของ **ฆราวาสธรรม**

คือ คุณสมบัติของผู้ที่สามารถสร้างเกียรติยศ

สร้างปัญญา สร้างทรัพย์สมบัติ

และสร้างหมู่ญาติมิตรให้เกิดขึ้นได้สำเร็จด้วยกำลัง

ความเพียรของตน

"ฆราวาสธรรม ธรรมแห่งการครองเรือน"

